

Ryszard R u b i n k i e w i c z SDB. *L'Apocalypse d'Abraham en vieux slave. Introduction, texte, critique, traduction et commentaire*. Lublin 1987 ss. 288. Źródła i monografie 129. Towarzystwo Naukowe KUL.

Dzieło *Apokalipsa Abrahama* w przekładzie staro-cerkiewno-słowiańskim jest pracą doktorską w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie ks. doc. dr hab. R. Rubinkiewicza, naszego pracownika naukowo-dydaktycznego, obecnego kierownika Instytutu Nauk Biblijnych przy Wydziale Teologicznym KUL oraz kierownika Katedry Literatury Międzytestamentalnej i Nauk Pomocniczych. Ponieważ szczegółły co do treści oraz innych danych naukowych dotyczących omawianego apokryfu można znaleźć we *Wprowadzeniu do Apokryfów Starego Testamentu* (Lublin 1987 s. 95-98), wydanym przez tego samego Autora, w tym miejscu ograniczę się do informacji odnośnie do struktury recenzowanej publikacji. Patrząc bowiem od strony metodologicznej, stanowi ona swego rodzaju wzorzec prac badawczych tego typu.

Poza przedmową, skrótami i wprowadzeniem (ss. 5-14) praca posiada bogato rozpracowany wstęp naukowy (ss. 15-94). Autor omawia następujące zagadnienia dotyczące apokryfu *Apokalipsy Abrahama*: istniejące rękopisy, jedność literacką i układ treści, język oryginalny, rodzaj literacki, życie Abrahama w haggadzie żydowskiej, pewne pisma pokrewne, środowisko apokryfu, interpolacje chrześcijańskie, datę powstania apokryfu, jego teologię, tekst apokryfu a Pismo św.; kończy te rozważania podsumowanie. Wszystkie te zagadnienia w sumie stanowią wszechstronną i gruntowną analizę naukową apokryfu *Apokalipsy Abrahama*, ubogaconą bardzo instruktywnymi przypisami.

Po wstępie następują synoptycznie ujęte: przedruk tekstu apokryfu i przekład. Tekst jest opatrzoney uwagami krytycznymi, weryfikującymi obraną lekcję, a przekład objaśnieniami komentującymi i dokumentującymi stanowisko tłumacza (ss. 95-205).

W formie dopowiedzenia (Appendices - ss. 207-218) Autor daje tłumaczenie 4 rękopisów: 1. Fragment *Apokalipsy Abrahama* (1-8), 2. Streszczenie *Apokalipsy Abrahama* w języku rosyjskim, 3. Przeróbkę fragmentu *Apokalipsy Abrahama* oraz 4. Echa *Apokalipsy Abrahama* w legendzie południowosłowiańskiej.

Po tym dopowiedzeniu następują: bogata bibliografia (ss. 219-225), reprodukcja fotograficzna rękopisu (*Apokalipsa Abrahama/B/Sin.* 211), który jest przedmiotem naukowego opracowania (ss. 227-256) oraz bardzo szczegółowe indeksy: cytatów tekstów biblijnych i pozabiblijnych, słów i pojęć z *Apokalipsy Abrahama* oraz cytowanych autorów (ss. 257-287). Pracę kończy spis treści (ss. 288).

Ta piękna, stojąca na wysokim poziomie naukowym monografia stawia Autora w światowej czołówce znawców literatury apokryficznej. Daje ona światu nauki publikację rękopisu dotąd nie publikowanego oraz jego tłumaczenie z opracowaniem krytycznym. Nic też dziwnego, że zaprezentowana w języku francuskim w roku 1977, ukazała się wnet w tłumaczeniu na język angielski w renomowanym, wysokiej klasy zbiorze: *The Old Testament Pseudepigrapha*. Ed. J. H. Charlesworth. T. 1. New York 1983 s. 689-705.

Należy się cieszyć, że Polak, profesor naszego Uniwersytetu, zapoznał francuski i angielski (a więc prawie cały) świat nauki ze swoim dorobkiem naukowym.

Ks. Józef Homerski